

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/90/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898273
Dátum vydania rozhodnutia:	01.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:9016898273.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Štefana Micháliku v trestnej veci obvinenej Ing. F. Q. pre trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 1. februára 2017 v Bratislave dovolanie obvinenej Ing. F. Q. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Michala Antala proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 4. júna 2013, sp. zn. 5To/110/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej Ing. F. Q. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 26. júna 2012 sp. zn. 1T 114/2008 bola obvinená Ing. F. Q. uznaná za vinnú z trestného činu skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na skutkovom základe, že

ako konateľka spoločnosti K. s.r.o. K., Z. č. X, IČO: XXXXXXXX podala dňa 31.03.2003 na Daňovom úrade Trnava, Hlboká 8/1, Trnava daňové priznanie k dani z príjmu právnických osôb za zdaňovacie obdobie 2002, v ktorom priznala daňovú povinnosť vo výške 17.006,- Sk, t.j. 584,21 Eur, pričom si do daňového základu zahrnula na strane nákladov sumu rovnajúcu sa súčtu hodnôt uvedených na dodávateľských faktúrach č. 22002308, č. 310000110, č. 22002316, č. 310000118, č. 22002325, č. 22002328, č. 310000125, č. 22002330, č. 22002339, č. 22002340, č. 310000140, č. 310000159, č. 22002343, č. 310000168, č. 22002349, č. 310000171, č. 22002352, č. 22002359, č. 310000189, č. 310000195, č. 310000231, č. 22002361, č. 22002101, č. 22002499, č. 22002405, č. 310000251, č. 22002503, č. 310000273, č. 310000263, č. 22002520, č. 22002535, č. 22002549, č. 310000289, č. 310000172, č. 310000199, č. 22002368 za dodávky rôzneho tovaru a dodávateľských faktúr č. 21000099, č. 210000102 za stavebné práce v celkovej výške 10.818.862,-Sk, t.j. 359.120,-Eur od spoločnosti Q. a.s. Trnava, Trstínska cesta 9, Trnava, napriek tomu, že neprebehlo zdaniťelné plnenie, pričom tieto faktúry vystavila sama dodatočne, na uvedených faktúrach použila pečiatku, ktorú si zaobstarala neznámym spôsobom a tieto predložila ako daňové doklady pri daňovej kontrole, ktorá bola vykonaná v spoločnosti K. s.r.o. v roku 2005, čím skrátila daň z príjmu

právnických osôb a spôsobila tak škodu na štátnom rozpočte vo výške 2.704.715,-Sk, t.j. 89.780,09,-Eur.

Okresný súd obvinenej Ing. F. Q. za to uložil podľa § 148 ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 s použitím § 88 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, pričom podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 jej výkon uloženého trestu podmienene odložil na skúšobnú dobu 4 (štyroch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní do viny i trestu obvinená Ing. F. Q. i zastupujúci prokurátor (č.l. 1171).

Prokurátor podaním došlým súdu prvého stupňa 17. augusta 2012 oznámil, že odvolanie zahlásené na hlavnom pojednávaní berie späť (č.l. 1227). Späťvzatie odvolania prokurátorom vzala predsedníčka senátu uznesením zo 14. septembra 2012 podľa § 312 ods. 4 Tr. por. na vedomie.

Obvinená včas podané odvolanie písomne odôvodnila osobitnými podaniami z 10. júla 2012 (č.l. 1205-1216), z 15. augusta 2012 (č.l. 1217-1227) a zo 6. marca 2013 (č.l. 1231-1234), v ktorých namietala nesprávnosť rozsudku, poukazovala na svoju nevinu, pričom doložila k odvolaniam aj listinné podklady. Navrhovala napadnutý rozsudok zrušiť a domáhala sa ďalšieho prešetrenia veci.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý na verejnom zasadnutí 4. júna 2013 uznesením sp. zn. 5To/110/2012 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvinenej zamietol.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 4. júna 2013, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis uznesenia Krajského súdu v Trnave obvinená prevzala 9. augusta 2013, jej obhajkyňa prevzala rozhodnutie 12. augusta 2013 a prokurátor ho prevzal 6. augusta 2013 (č.l. 1254 p.v.).

Okresnému súdu Trnava bolo dňa 2. marca 2015 doručené podanie obvinenej Ing. F. Q. označené ako „dovolanie“ proti rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T 114/2008 a rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/110/2012 a následne podaním došlým 17. marca 2015 obvinená doplnila svoje „dovolanie“. Ku svojim podaniam pripojila a priložila kópie dokladov. Keďže podanie obvinenej nemalo náležitosti dovolania a nebolo podané prostredníctvom obhajcu, bola obvinená súdom prvého stupňa poučená v zmysle ustanovení Trestného poriadku o náležitostiach dovolania i možnosti podať mimoriadny opravný prostriedok iba prostredníctvom obhajcu. Následne na základe žiadosti obvinenej bol obvinenej opatrením súdu z 23. novembra 2015 podľa § 40 ods. 2 Tr. por. ustanovený obhajca JUDr. Michal Antal, ktorého súd vyzval, aby podal dovolanie v mene obvinenej.

Okresný súd Trnava dňa 14. decembra 2016 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci dovolanie obvinenej Ing. F. Q., ktoré podala prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Michala Antala (zákonná podmienka § 373 ods. 1 Tr. por.), ktoré smeruje proti obom vyššie citovaným rozhodnutiam. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa dňa 10. decembra 2015 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch dovolania (č.l. 1304) obhajca uviedol, že obvinená zastáva názor, že odvolací súd napadnutým uznesením porušil jej právo na obhajobu a jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, čím sú dané dovolacie dôvody.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedla, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku. Poukázala na to, že skrátením dane treba rozumieť akékoľvek konanie páchatel'a, v dôsledku ktorého mu príslušný štátny orgán alebo orgán verejnej samosprávy vyrubí daň v nižšej než zákonom určenej sume alebo k

vyrubeniu dane vôbec nedôjde.

Ku skráteniu dane v zmysle § 276 môže dôjsť len dovtedy, kým daňový subjekt daň nezaplatil. Ak bola daň správne vyrubená a daňovým poplatníkom zaplatená (zrazená), vo vzťahu k takejto dani nemožno spáchať trestný čin podľa § 276.

Namieta, že odvolací súd a predtým aj súd prvého stupňa vôbec nezohľadnili skutočnosť, že obchodná spoločnosť K., s.r.o. za tovar, na ktorý boli vystavené (údajne fiktívne) faktúry zaplatila (o čom sa nachádzajú príjmové doklady) a taktiež, že z ďalšieho predaja tovaru si spoločnosť K. s.r.o. svoju daňovú povinnosť riadne splnila. Tieto jej tvrdenia preukazuje aj to, že do dnešného dňa (napriek právoplatnému odsúdeniu) od nej, ako od fyzickej osoby alebo od obchodnej spoločnosti K. s.r.o. nie je vymáhaný žiaden daňový nedoplatok. Ak potom okresný i krajský súd vinu založili len na tom, že malo byť preukázané, že došlo k vyrábaniu „fiktívnych“ faktúr (čo obvinená od začiatku popiera), nepostupovali správne, pretože podstata skrátenia dane spočíva v úmyselnom konaní páchatela, ktorým dosiahne, že mu príslušný orgán daň vôbec nevymeria alebo mu ju vymeria v nižšej ako zákonom určenej sume. Oba súdy preto pochybili pri právnej kvalifikácii, pretože v konaní nebolo preukázané, že by z akéhokoľvek dôvodu bola orgánom verejnej správy vyrubená spoločnosti K. s.r.o. daň v nižšej, než zákonom určenej sume.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uviedla, že právo na obhajobu zahŕňa i právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom poukázala na čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Dohovoru a znenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa nej sa súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí vôbec nevysporiadali s jej obhajobou produkovanou v priebehu celého konania. V tejto súvislosti poukázala na obsah podaní z 2. marca 2015 (č.l. 1262-1269) a zo dňa 12. marca 2015 (č.l. 1279-1281).

V závere svojho dovolania navrhla, aby najvyšší súd vyslovil rozsudkom, že napadnutým uznesením krajského súdu zo 4. júna 2013 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanovení § 148 Tr. zák. v jej neprospech. Napadnuté uznesenie ako aj rozsudok súdu prvého stupňa navrhla zrušiť a prikázať Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvinenej vyjadriť.

Uvedenú možnosť využil okresný prokurátor, ktorý podaním došlým na súd prvého stupňa 6. apríla 2016 navrhol dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko námietky obvinenej nenapĺňajú uplatnené dovolacie dôvody.

Výjadrenie prokurátora nebolo súdom prvého stupňa doručené obvinenej ani jej obhajcovi. Dovolací súd uvedený nedostatok odstránil zaslaním vyjadrenia dňa 16. januára 2017 obvinenej Ing. F. Q. i jej obhajcovi.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolanie prostredníctvom obhajcu bolo podané až po uplynutí trojročnej lehoty uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. Najvyšší súd však dospel k záveru, že odmietnutím dovolania obvinenej, ako podaného oneskorene v zmysle § 382 písm. a/ Tr. por., by došlo k porušeniu práva obvinenej na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, pretože obvinená Ing. F. Q. svoje vlastnoručne písané dovolanie podala včas. Uvedeným podaním obvinenej sa najvyšší súd zaoberal aj vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2014 sp. zn. I. ÚS 217/2013.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preto predbežne preskúmal predložený spisový materiál,

ako aj podané dovolanie a zistil, že dovolanie obvinenej Ing. F. Q. je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 (§ 371 Tr. por.) písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V predmetnej veci, ako už bolo vyššie konštatované, obvinená v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa poukazovala, že vykonaným dokazovaním nebola jej vina preukázaná. Na žiadne porušenie práva na obhajobu, ktoré spomenula v dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nepoukazovala, a to ani v konaní pred súdom prvého stupňa. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že námietky obvinenej vzťahujúce sa na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie sú opodstatnené. Podľa zistenia dovolacieho súdu v predmetnej veci v priebehu trestného konania nedošlo k žiadnemu závažnému porušeniu práva na obhajobu.

Obvinená Ing. F. Q. uplatnila aj dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vyššie uvedenou formuláciou dovolacieho dôvodu zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Poukázaním na uvedený dovolací dôvod preto nemožno namietat porušenie procesných predpisov. V medziach tohto dovolacieho dôvodu možno namietat, že skutok tak, ako bol súdom zistený, bol nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci sa o trestný čin nejedná, alebo ide o iný trestný čin, než ktorým bol obvinená uznaná za vinnú. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu však nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené.

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou, a preto nemôže preskúmať a posudzovať postup súdov prvého a druhého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov. Naopak najvyšší súd je povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa, prípadne druhého stupňa a potom v nadväznosti na nimi zistený skutkový stav, môže posudzovať hmotnoprávne posúdenie skutku. Nemôže vychádzať z konštrukcie skutkového stavu, ktorú za správnu považuje obvinená.

V posudzovanej veci uplatnené dovolacie námietky obvinenej smerujú primárne do oblasti skutkových zistení. Z jej strany ide o výhrady voči skutkovým zisteniam, spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi nižšej inštancie a polemizuje s odôvodnením ich rozhodnutí. V podstate sa obvinená takýmto spôsobom snaží presadiť vlastnú (pre ňu priaznivú a od skutkových zistení oboch súdov inú) verziu skutkového stavu veci. Až následne z uvedených skutkových (procesných) výhrad vyvodzuje záver o nesprávnom právnom posúdení skutku, resp. o inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V prerokúvanej veci, ako už bolo vyššie konštatované, obvinená Ing. F. Q. vo svojom podaní nenaplnila ňou uplatnené dovolacie dôvody, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.